

Ἑλίνας Μαστέλλου-Γιαννάκενα

Μακεδονομάχοι

*Οἱ Συντελεστές τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα
(1904-1908)*

Ἐκδόσεις: «Πελασγός».
Ἔκδοσις α΄, Ἀθήνα, 2025.
Σελίδες 208 (17x 23).

Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγώνας δὲν εἶναι μία ἀπλὴ σελίδα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, πὺν μπορεῖ νὰ τὴν καταγράψει ὁ ἱστορικὸς σὲ λίγες παραγράφους καὶ ὁ ἀναγνώστης νὰ τὴν διαβάσει χωρὶς ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον καὶ συναισθηματικὲς ἐξάρσεις. Ἀντιθέτως, γενᾶ ὑπερηφάνεια καὶ βαθιὰ συγκίνηση. Ἴσως γι' αὐτὸ οἱ ἀρμόδιοι τὴν ἔχουν ἀφιερώσει ἀπὸ τὰ σχολικὰ βιβλία καὶ οἱ μαθητὲς τὴν ἀγνοοῦν, ὅπως καὶ τοὺς ἥρωές της.

Παρ' ὅλα αὐτὰ, 120 χρόνια ἀπὸ τὴν ἐπίσημη ἑναρξή του τὸ 1904, ὁ Μακεδονικὸς Ἀγώνας, πὺν σφραγίσθηκε μὲ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τοῦ πρώτου του Ἀρχηγοῦ, τοῦ Πρωτομάρτυρα Παύλου Μελά, ἐξακολουθεῖ νὰ συγκινεῖ καὶ νὰ ἐμπνέει πολλοὺς συγγραφεῖς καὶ μελετητές.

Πρὶν 20 χρόνια, κατὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα, γράφηκαν δεκάδες, ἴσως καὶ ἑκατοντάδες βιβλία γιὰ τὸ θέμα, φέρνοντας στὸ φῶς ἄγνωστες συγκλονιστικὲς σελίδες ἡρωϊσμοῦ, αὐτοθυσίας καὶ τιμῆς, πὺν στέκονται ἰσάξια μὲ ἐκείνες τῶν Ἀρχαίων χρόνων, τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ 1821.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος πονήματος εἶναι νὰ γνωρίσει στὸ εὐρύτερο ἀναγνωστικὸ κοινὸ τοὺς συντελεστὲς καὶ τοὺς ἥρω-

ες τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, τὸ ἦθος, τὸν χαρακτῆρά τους, τὴν προσωπικότητά τους, τὶς ἀξίες, τὴν αὐτοθυσία, τὶς προσωπικὲς τους ὑπερβάσεις, τὰ ὁράματα, τὰ ἰδανικά τους καὶ κυρίως τὴν τόλμην καὶ τὴν ἀρετὴν ποὺ θέτει ὡς προϋπόθεση ὁ ποιητὴς Ἀνδρέας Κάλβος γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς Ἐλευθερίας:

«Ὅσοι τὸ χαλκέον χέρι βαρὺ τοῦ φόβου αἰσθάνονται,
Ζυγὸν δουλείας ἄς ἔχωσι· θέλει ἀρετὴν καὶ τόλμην ἡ Ἐλευθερία».

Καὶ οἱ βασανισμένες μορφές ποὺ θὰ ἀναδύονται μέσα ἀπὸ τὸ μαρτύριο ποὺ πέρασαν ταπεινὰ καὶ μοναχικὰ στὴν Ἀθανασία, ἔγιναν οἱ παντοτικοὶ φύλακες τῶν βορινῶν μας συνόρων, γράφοντας μὲ τὸ αἷμα τους τὴν ἱστορία τῆς ἐποχῆς τους καὶ δίνοντας ἐχέγγυο τὴν ζωὴ τους γιὰ τὴν Ἐλευθερία τῆς μοναδικῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας.

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος.

Οἱ συντελεσταὶ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα

Ὁργάνωση Θεσσαλονίκης.

Ἵων Δραγούμης.

Λάμπρος Κορομηλάς.

Θεόδωρος Μόδης.

Ἀθανάσιος Σουλιώτης - Νικολαΐδης.

Ἀρωγοὶ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα καὶ οἱ Ἀνάργυροι ἱατροὶ φαρμακοποιοί.

Ὁ γιατρὸς Δημήτριος Ζάννας.
 Ὁ γιατρὸς Δημήτριος Ρίζος.
 Ὁ γιατρὸς Δημήτριος Μαργα-
 ρόπουλος.
 Ὁ γιατρὸς Χριστόδουλος Περ-
 δικάρης.
 Ὁ φαρμακοποιὸς Φίλιππος Κα-
 πετανόπουλος.
 Ὁ φαρμακοποιὸς Γεώργιος Πεντζίκης.
 Προσκλητήριον Ἡρώων.

Οἱ κορυφαῖοι
Παῦλος Μελάς - Καπετὰν Μίκης Ζέζας
Ἀνατύπωση ἀπὸ τὸ ἀφιέρωμα γιὰ τοὺς
Α΄ Πανδυτικομακεδονικοὺς Ἀγῶνες τοῦ βιβλίου
«ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ»

Εἰσαγωγή τῆς ἐπιμελήτριας (καὶ συγγραφέως τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου).

Ἡ ζωὴ καὶ ἡ θυσία τοῦ Παύλου Μελά (Ναταλίας Μελά).
Ἀντὶ ἐπιλόγου ἀπὸ τὴν ἐπιμελήτρια τῆς ἐκδόσεως (καὶ
συγγραφέως τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου).

Ὅραμα χρέους, Μαρίνος Γαρνέλης.

Κωνσταντῖνος (Κώττας) Χρήστου - Καπετὰν Κώττας.

Σαράντος Ἀγαπηνός - Καπετὰν Τέλλος Ἄγρας.

Καπεταναῖοι Μακεδονομάχοι

Οἱ Μακεδόνες...

Ἰωάννης Βίλλιογλου - Καπετὰν Ράμναλης.

Γεώργιος Γιαγκλής.

Γεώργιος Γιώτας - Καπετὰν Γκόνος.

Δούκας Γαῖτατζής - Καπετὰν Ζέρβας.

Δημήτριος Γκογκολάκης - Καπετὰν Μητρούσης.

Νικόλαος Δουμπιώτης - Καπετὰν Ἀμύντας.

Θεοχάρης Κούγκας - Καπετὰν Γιδιώτης.

Ἀρμεν Κούπτσιος.

Παῦλος Κύρου.

Παῦλος Νεράντζης - Καπετὰν Περδίκας.

**Εὐάγγελος Νάτσης Γεωργίου - Καπετὰν Βαγγέλης Στρεμπε-
νιώτης.**

Νικόλαος Νταηλάκης.
Δημήτριος Νταλίπης.
Νικόλαος Πύρζας.
Πρόδρομος Σκοτίδας.
Δημήτριος Κατσάμπας.

Οί Κρητες

Γεώργιος Βολάνης.
Ευθύμιος Καούδης.
Ίωάννης Καραβίτης.
Γεώργιος Κατεχάκης - Καπετάν Ρούβας.
Έμμανουήλ Κατσιγάρης - Καραμανώλης.
Καπετάν - Στυλιανός Κλειδής.
Ευάγγελος Νικολούδης καὶ Γεώργιος Σκαλίδης.
Καπετάν Ίωάννης Νταφώτης.
Έμμανουήλ Σκουντρεῖς.
Γεώργιος Τσόντος - Καπετάν Βάρδας.

Οί Μανιάτες

Μιχαήλ Αναγνωστάκος - Καπετάν Ματαπᾶς.
Αντώνης Βλαχάκης - Καπετάν Λίτσας.
Ίωάννης Δεμέστιχας - Καπετάν Νικηφόρος.
Παρασκευᾶς Ζερβέας - Καπετάν Παρασκευᾶς.
Δημήτριος Καλαποθάκης.
Γεώργιος Φραγκάκος - Καπετάν Μαλέας.
Κωνσταντῖνος Μπουκουβάλας - Καπετάν Πετρίλος.
Παναγιώτης Παπατσανετέας - Καπετάν Παναγιώτης.
Λεωνίδας Πετροπουλάκης - Καπετάν Λεωνίδας.
Νικόλαος Τσοτάκος - Καπετάν Γέρμας.
Γρηγόριος Φαληρέας - Καπετάν Ζάκας.

Απὸ τὴν μαρτυρικὴν Κύπρο

- **Γ**ιώργης Ἀργυρίου - Κυπραῖος.

Απὸ τὸν Ὑπόλοιπο Ἑλληνισμό

Κωνσταντῖνος Γαρέφης.
Νικόστρατος Καλομενόπουλος -
Καπετάν Νίδας.
Αριστόβουλος Κόης - Καπετάν
Βάλτσας.

Κωνσταντῖνος Μαζαράκης - Αϊνιάν - Καπετὰν Ακρίτας.

Κωνσταντῖνος Μάνος ὁ Μακεδονομάχος ποιητής.

Πέτρος Μάνος - Καπετὰν Βέργας.

Κωνσταντῖνος Νταῆς - Καπετὰν Τσιάρας.

Γεώργιος Ξύδης.

Δημήτριος Παπαβιέρος - Καπετὰν Γκούρας.

Ζαχαρίας Παπαδάς - Καπετὰν Φούφας.

Χρῆστος Πραντουνάς - Καπετὰν Καψάλης.

Σπύρος Σπυρομήλιος - Καπετὰν Μπούας.

Βασίλειος Σταυρόπουλος - Καπετὰν Κόρακας.

Γεώργιος Τόμπρας - Καπετὰν Ρουπακιᾶς.

Χρῆστος Τσολακόπουλος - Καπετὰν Ρέμπελος.

Μουσεῖα Παύλου Μελά.

Βιβλιογραφία.

